

Міністерство освіти Республіки Молдова
Агенція з курикулуму та оцінювання

РЕСПУБЛІКАНСЬКА ОЛІМПІАДА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ – 2017
11-й клас

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання.

Лукаш нахилиється до того місця, що показала Доля, знаходить вербову сопілку, що був кинув, бере її до рук і йде по білій галяві до берези. Сідає під посивілим від снігу довгим віттям і крутить в руках сопілочку, часом усміхаючись, як дитина. Легка, біла, прозора постать, що з обличчя нагадує Мавку, з'являється з-за берези і схиляється над Лукашем.

П о с т а т ь М а в к и

Заграй, заграй, дай голос мому серцю!

Воно ж одно лишилося від мене.

Л у к а ш

Се ти?.. Ти упирицею прийшла,
щоб з мене пити кров? Спивай! Спивай!

(Розкриває груди).

Живи моєю кров'ю! Так і треба,
бо я тебе занапастив...

М а в к а

Ні, милий,

ти душу дав мені, як гострий ніж
дає вербовій тихій гілці голос.

Л у к а ш

Я душу дав тобі? А тіло збавив!

Бо що ж тепера з тебе? Тінь! Мара!

(З невимовною тугою дивиться на неї).

М а в к а

О, не журися за тіло!

Ясним вогнем засвітилось воно,
чистим, палючим, як добре вино,
вільними іскрами вгору злетіло.

Легкий, пухкий попілець
ляже, вернувшись, в рідну землю,
вкупі з водою там зростить вербицю, —
стане початком тоді мій кінець.

Будуть приходити люди,
вбогі й багаті, веселі й сумні,
радощі й тугу нестимуть мені,
їм промовляти душа моя буде.

Я обізвуся до них

шелестом тихим вербової гілки,
голосом ніжним тонкої сопілки,
смутними росами з вітів моїх.

Я їм тоді проспівую

все, що колись ти для мене співав,
ще як напровесні тут вигравав,
мрії збираючи в гаю...

Грай же, коханий, благаю!

Лукаш починає грати. Спочатку гра його сумна, як зимовий вітер, як жаль про щось загублене і незабутнє, але хутко переможний спів кохання покриває тугу. Як міниться музика, так міниться зима навколо: береза шелестить кучерявим листом, весняні гуки озиваються в завітлім гаю, тьмяний зимовий день змінюється в ясну, місячну весняну ніч. Мавка спалахує раптом давньою красою у зорянім вінці. Лукаш кидається до неї з покликом щастя.

Вітер збиває білий цвіт з дерев. Цвіт лине, лине і закриває закохану пару, далі переходить у густу сніговицю. Коли вона трохи ущухла, видно знов зимовий краєвид, з важким навісом снігу на вітах дерев. Лукаш сидить сам, прихилившись до берези, з сопілкою в руках, очі йому заплющені, на устах застиг щасливий усміх. Він сидить без руху. Сніг шапкою наліг йому на голову, заपोшив усю постать і падає, падає без кінця...

(Леся Українка)

1.	<i>Доберіть з тексту і запишіть заголовок, що відбиває головну думку поданого фрагмента.</i> _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
2.	<i>До якого стилю мовлення відноситься уривок. Дайте відповідь двома поширеними реченнями.</i> _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3.	<i>Запишіть подані сполучення слів, замінивши виділені слова синонімами з тексту:</i> а) не сумуй за тіло – _____ б) вогнем засяяло воно – _____ в) спалахує зненацька – _____ г) похмурий зимовий день – _____	L 0 0,5 1 1,5 2	L 0 0,5 1 1,5 2
4.	<i>Випишіть із наведеного уривку по два приклади трьох різних видів тропів (художніх засобів). Поясніть одним реченням роль будь-якого одного з виписаних вами тропів.</i> а) _____ _____ L L _____ 0 0 б) _____ 1 1 _____ 2 2 в) _____ L L _____ 0 0 _____ 1 1 _____ 2 2 _____ L L _____ 0 0 _____ 1 1 _____ 2 2 _____ 3 3	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2 3	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2 3

5.	<p>Запишіть слова разом, окремо, через дефіс. Західно/європейський, східно/слов'янський, без/сумніву, що/духу, червоно/гарячий, суспільно/необхідний, коли/не/коли, будь/ласка, по/румунськи, двадцяти/п'яти/тисячний.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 0,5 1 1,5 2 2,5 3 3,5 4 4,5 5	L 0 0,5 1 1,5 2 2,5 3 3,5 4 4,5 5
6.	<p>Запишіть подані іменники в давальному відмінку.</p> <p>Лукаш, _____ Мавка, _____ Хлопець, _____ Суперечність, _____ Життя, _____ Мрія, _____</p>	L 0 0,5 1 1,5 2 2,5 3	L 0 0,5 1 1,5 2 2,5 3
7.	<p>На місці крапок вставте, де потрібно, пропущені літери, запишіть слова, знімаючи риси.</p> <p>Ва...ко, майже не/можливо _____ осягнути велич... душі Лесі Українки. Але зробимо ...пробу подивитись на творчість поетеси, використавши її власні оцінки та думки, висловлен...і в числен...их листах, які вона все життя писала і бли...ьким, і зна...омим, і навіть мало/зна...омим _____людям. Листів цих багато, бо умови її життя – віч...ні хвороби і віч...не лікуван...я їх, позбавляли її бе...посередн...ого спілкуван...я. І саме листуван...я не/аби/як _____заповнювало цю порожнечу. Що/правда _____, доводит...ся констатувати, що можна ...користатися лише „легалізованими” джерелами епістолярної спадщини поетеси, бо з відомих причин для пер...важної біл...шості українських дослідників та вчених повніст...ю закрита можливість ознайомлен...я з тими документами української культури, які є величезною цінністю, але з певних історичних та політичних обставин опинилися за межами України (За А. Бичком).</p>	L 0 0,5 1 1,5 2 2,5 3 3,5 4 4,5 5	L 0 0,5 1 1,5 2 2,5 3 3,5 4 4,5 5
8.	<p>Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.</p> <p>Перше що вражає коли знайомишся з біографічними даними про письменницю, це її надзвичайна сила духу. Починаючи з десяти років життя коли вона пішла подивитися як святять воду, і в неї дуже замерзли ноги, і до останніх днів свого життя Леся змушена була вести боротьбу зі своїм власним тілом яке всіляко перешкоджало її духові. Через два роки в 1883 р. після прикрого випадку з простудою ніг, вона змушена була витерпіти тяжкі страждання під час оперування китиці лівої руки (костоїд). Коли загоїлася нога яку вразив туберкульоз кістки почався процес у легенях а коли він був вилікуваний після перебування в Італії та в Карпатах почався туберкульоз нирок від якого вона й померла. Вона ніколи майже не відчувала себе здоровою діймали болі, постійно трималася підвищена температура. І от у такому стані вона написала за своє коротке життя – 41 рік – безліч творів різних жанрів. Тут і поезії, і поеми і драматичні твори і переклади з різних</p>	L 0 0,5 1 1,5 2 2,5 3 3,5 4	L 0 0,5 1 1,5 2 2,5 3 3,5 4

	мов, і критично-публіцистичні статті, і розвідки в галузі фольклору, етнографії, і музичні обробки, і незліченна епістолярна спадщина більше 750 листів (За А. Бичком).		
9.	<p>Відредагуйте речення.</p> <p>1) Кожний чоловік повинен зрозуміти необхідність бережливого відношення до природи. _____</p> <p>_____</p> <p>2) Олександр Довженко було дуже прикро, що людство так і не навчилися цінити все те оточуюче нас прекрасне.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3) Цілу ніч працювала, не стуливши очей, матуся вранці вділа мені дивосорочку.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L 0 1 2</p> <p>L 0 1 2 3 4</p> <p>L 0 1 2 3</p>	<p>L 0 1 2</p> <p>L 0 1 2 3 4</p> <p>L 0 1 2 3</p>
10.	<p>Дайте відповіді на питання:</p> <p><i>До якого жанру належить «Лісова пісня»?</i></p> <p>А Драма-фесрія Б Інтимна лірика В Роман у віршах</p> <p><i>Хто є персонажами «Лісової пісні»?</i></p> <p>А Мавка, Лукаш, мати Лукаша, Килина, дядько Лев, Перелесник, «Той, що греблі рве». Б Мавка, Лукаш, мати Мавки, дядько Лев, Перелесник, Іван Дідух. В Мавка, Лукаш, мати Мавки, Івоніка, газда Василь, дядько Лев.</p> <p>Літеру, що позначає правильну відповідь, обведіть кружечком.</p>	<p>L 0 1</p> <p>L 0 1</p>	<p>L 0 1</p> <p>L 0 1</p>
11.	<p>Які проблеми порушує Леся Українка у творі «Лісова пісня»? Запишіть щонайменше п'ять.</p> <p>1) _____</p> <p>2) _____</p> <p>3) _____</p> <p>4) _____</p> <p>5) _____</p>	<p>L 0 1 2 3 4 5</p>	<p>L 0 1 2 3 4 5</p>
12.	<p>Поясніть, як ви розумієте вислів: «Все матеріальне – тлінне, духовні ж набутки істинно невмирущі». Дайте відповідь двома складними реченнями.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L 0 1 2 3 4</p>	<p>L 0 1 2 3 4</p>

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	5	5
13.	<p>Чого навчає нас твір Лесі Українки «Лісова пісня»? Дайте відповідь п'ятьма реченнями, увіючи до них вставні слова і конструкції (щонайменше 4).</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 7,5 8 8,5 9	L 0 1 2 3 4 5 6 7 7,5 8 8,5 9
14.	<p>Напишіть листа до Мавки (Лукаша, його матері, Килини), вживаючи речення різного типу, у тому числі зі звертанням (12–15 речень).</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
15.	<p>Складіть етнокультурознавчий словничок з п'яти понять, пов'язаних з весняним календарним циклом українського народу.</p> <p>1) Великдень – _____</p> <p>2) _____</p> <p>3) _____</p> <p>4) _____</p> <p>5) _____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
16.	<p>Назвіть три постаті української культури, чиє життя і творчість тісно пов'язані з Республікою Молдова. Дайте відповідь двома розгорнутими реченнями.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

Загальна кількість балів – _____

Члени комісії:

1. _____

2. _____